

„Kako delate?“

„Jaz delam ... Čakajte! Tiste besede g. Foersterja: ‚Kdor komponira pri klavirju, ni skladatelj,‘ kakor Vam je rekel pri obisku, se mi zde le deloma resnične. Ko fantaziram pri klavirju, mi pride včas domislek; tedaj vstanem in ga zapišem. Včas mi pride domislek na izprehodu; tedaj si ga spotoma notiram. Skladbo nato izdelam pri pisalniku, toda opilim jo navadno še pri klavirju; sicer uide skladatelju marsikateri efekt, zlasti dandanes, ko imamo opraviti z zelo komplicirano harmoniko in tehniko.“

Bilo je že okrog osme ure, s ceste se je v okna razsvetljene sobe vpijala polovičarska velikomestna tema, ko je dr. Krek končal.

„Govoriti bi se dalo še veliko, toda bolje je tiho delati, da ljudje pridejo do novih misli, preden se tega zavedó. Bodočnost imamo. Na šolah je nekaj naših mladeničev, ki bodo še lepo delali in živeli samo umetnosti, ne kakor mi, ki se ves dan pečamo z drugim heterogenim delom in komponiramo zvečer, ko pridemo trudni iz urada.“

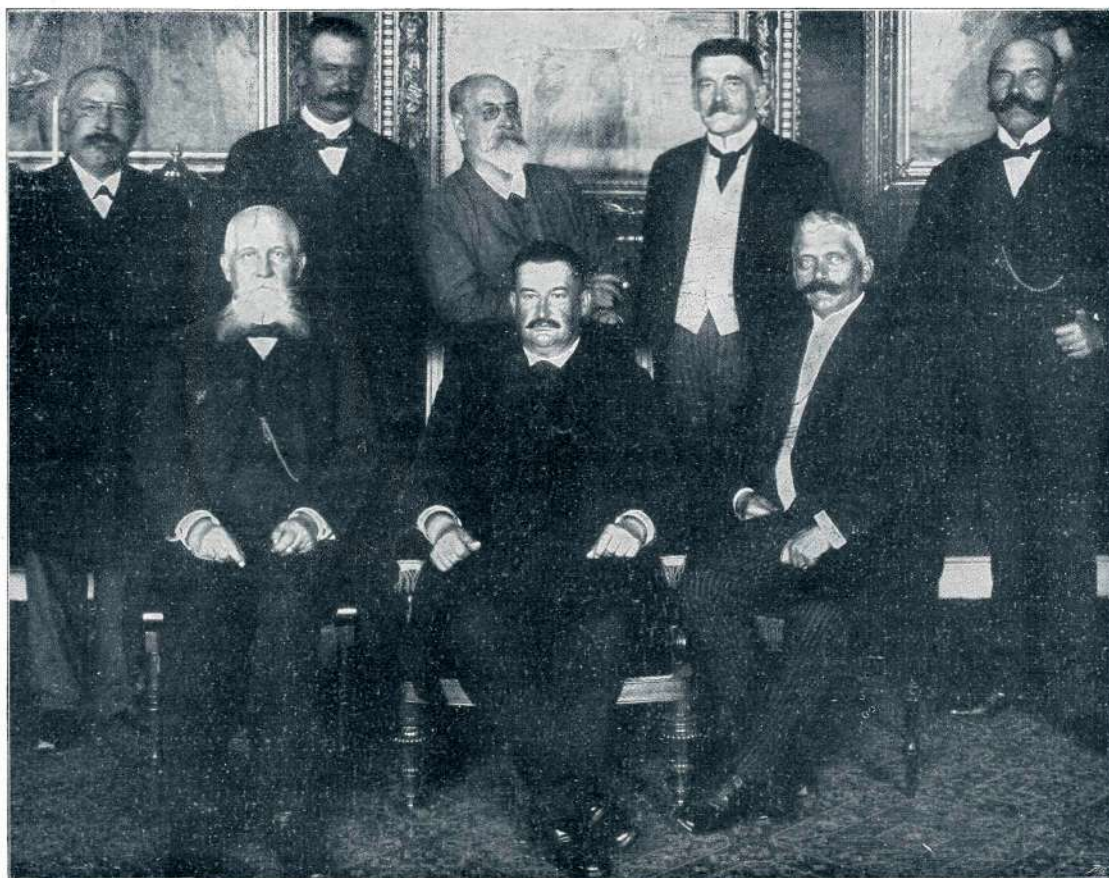
(Dalje.)

Književnost.

Zbirka ljudskih iger. Lepo se razvijajoča organizacija izobraževalnih društev je ustvarila tudi narodno dramatiko. Na stotine imamo izobraževalnih društev po Slovenskem, ki imajo svoje središče v „Slovenski krščansko-socialni zvezi“ v Ljubljani. V

posameznih pokrajinah obstoje podzveze, ki skrbijo za razvoj društvenega življenja. Glavni namen te organizacije je ljudska izobrazba. Pa tudi za zabavo je dovolj preskrbjeno. Pevski in tamburaški zbori oživljajo društvene prireditve, in večkrat dá tudi kaka

NOVO PREDSEDSTVO DRŽAVNEGA ZBORA

Od leve na desno: Sedé: Podpredsednik Romanczuk (Rusin), predsednik dr. Julij Sylvester (nemški nacionalc), podpredsednik Jozef Pogačnik (Slovenska Ljudska Stranka). — Stojé: Podpredsedniki: Dr. Enrico Conci (katoliški Italijan), Karol Jukei (nemški krščanski socialc), Engelbert Pernerstorfer (nemški socialni demokrat), dvorni svetnik dr. Ludomil German (Poljak), Jozef Zdarský (Čeh)

dramatična predstava članom društva priložnost, da nastopijo na odru kot igralci. S tem se je v naš kulturni razvoj uvedel nov važen moment, ki ga tudi leposlovje ne sme podcenjevati.

Dramatična umetnost se more razvijati le tedaj, če je zrasla iz domačih tal in je prožeta od domačega ljudskega duha. Tega smo pa doslej pogrešali. Slovensko gledališče je bilo slabotna, obledela reprodukcija nemških, ponavadi ne najboljših odrov. Niti repertoar, niti gledališko oboje, in v veliki meri tudi občinstvo ni imelo nič skupnega s pravim slovenskim ljudstvom. Ljubljana se ni izkazala dovolj svežo in krepko, da bi ohranila dramatično umetnost propada, morala je priti na pomoč dežela, ki se je zbudila h krepkemu življenju.

Društveni odri na deželi so zahtevali iger, in tej zahtevi se je ugodilo. „Zbirka ljudskih iger“, ki jo izdaja „Katoliška Bukvarna“, je dospela že do 17. zvezka in je priobčila doslej 51 iger. Razmeram na deželi primerno so igre deloma samo z moškimi, deloma samo z ženskimi vlogami.

Zadnja dva zvezka obsegata sledeče igre: Šestnajsti snopič: „Mojstra Križnika božični večer“. Božična igra v dveh dejanjih. Prevel in priredil J. Kranjc. Ta igra je pripravna za božičnice po rokodelskih, pa tudi po drugih mladeniških društvih. — „Svoje glavna Miñka“. Igra v štirih dejanjih. Predelal Fr. Ks. Steržaj. Trmasta deklica, ki neče doma ubogati, mora med tuje ljudi, poskusiti, kako se drugod kruh služi. Izkušnje v dveh službah jo izpametujejo, da pride skesana domov.

Sedemnajsti snopič: „Dimež, strah kranjske dežele“. Ljudska igra v šestih slikah. A. C. Danilo. Prva slika nam kaže mladega Janeza Siherla na domu in njegov spor z očetom, vsled katerega gre z doma in postane — Dimež. Dimež ni navaden ropar in zločinec, ampak je načelnik upornikov proti obstoječemu redu. Biriče, bogatine in sodnike sovraži; lopova pa, ki stori ubožcu krivico, ustrelji z lastno roko sredi svoje družbe. Več slik tega tolovajskega življenja se vrsti pred nami, v katerih se izkaže Dimež kot zvit in predrzen poveljnik razbojniške družbe. Slednjič ga dohitijo kazeni, „v svarilo in resen opomin vsem onim, ki hodijo po krivih potih“. Pisatelj je igro opremil s točnimi navodili za režijo in igralce. Danilo je doma na gledaliških deskah, zato je igra tudi pisana za oko in za uho ter bo na boljših odrih prav efektna. — „Oh, ta Polona!“ Burka v dveh dejanjih. Muhasta služkinja, ki spravi svojo sitno gospodinjo v veliko zadrego, bo tu zbudila mnogo smeha. — „Prisiljen stan je zaničevan“. Veseloigra v treh dejanjih. Po nemškem priredil K. Supin. Kmetsko dekle pride iz mestne šole domov in hoče biti izobrazena, napredna in nad vse fina gospodična. Vse ji je doma prekmetsko, le h gospodi jo vleče. Pa ta „prisiljeni stan je zaničevan“, in gospodična Mimi postane zopet, kar je bila — Mica.

Sedaj, ko imamo v Ljubljani „Ljudski oder“ in po raznih krajih toliko društvenih domov z lepimi dvoranami, bo tudi potreba ljudskih iger vedno bolj rasla. Zato je pa vsak snopič „Zbirke ljudskih iger“ dobrodošel.

L.

Glasba.

Muzikalije „Glasbene Matice“ za društveno leto 1911/12 so izšle. Obsegajo prekrasno izvorno slovensko koncertno delo, Simon Gregorčičevo balado „Jeftejeva prisega“, ki jo je zložil odlični slovenski skladatelj g. P. H. Sattner in ki se je v treh koncertih „Glasbene Matice“ v Ljubljani in v Zagrebu izvajala z največjim uspehom. Delo, na katero smemo Slovenci ponosni biti in katero bodo koncertno glasbo goječa pevška društva z veseljem in največjim uspehom tudi po manjših krajih bodisi s spremljevanjem orkestra ali s klavirskim, deloma harmonijskim spremljevanjem lahko izvajala, se dobiva pri „Glasbeni Matici“ v Ljubljani za ceno 5 K. Besedilo je podloženo tudi v hrvaškem prevodu.

Drugi del letošnjih muzikalij obsega 20 moških zborov v slovenskem narodnem značaju, zložil Fran Gerbič. Presrčno-ljubeznivi spevi, kakor najmilejše slovenske narodne pesmi, bodo ti zbori vsem pevskim društvom dobrodošli in se bodo kmalu udomačili, kakor so se udomačile lepe Ipavčeve pesmi. Z veseljem jih bodo izvajala pevška društva po mestih

in deželi. Dobe se tudi pri „Glasbeni Matici“ za ceno 3 K. Člani „Glasbene Matice“ dobe obe izdaji skupno za znižano ceno članarine, ki znaša na leto 6 K. —

O Sattnerjevi „Jeftejevi prisegi“ je naš list že lansko leto o priliki prvega proizvajanja omenjenega dela prinesel daljšo strokovno oceno. (Glej „Dom in Svet“, 1910, št. 4., str. 189.)

Glede Gerbičevih zborov pa se usojamo opozoriti na nekaj tiskovnih pomot, ki si naj jih cenjeni čitatelji blagovolijo v partituri popraviti. Pri št. 19, str. 15., v zadnjem taktu poje mali *es* drugi in ne prvi bas.

Pri št. 20. je v 2. taktu 4. sistema v drugem tenoru prva osminka *es*, v predzadnjem taktu 5. sistema pa v prvem basu na tretji dobi *e* in ne *c*.

Zadnji takt I. sistema na strani 17. se mora glasiti: itd. V drugem taktu II. sistema na strani 17. naj

v drugem tenoru na drugi dobi stoji *h* (♯).

